

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1963, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 151. — STEV. 151.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 25, 1939. — SOBOTA, 25. JUNIJA 1939.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

VIHAR POVZROČIL ZA MILIJONE DOLARJEV SKODE

STRAHOVITI NALIVI IN OPUSTOŠENJE V DRŽAVAH NEW YORK, PENNA IN CANADI

V Oleanu je udarila strela v tank Vacuum Oil Co., v katerem je bilo petintrideset tisoč galon gazolina. — V Bridgeportu in bližnjih krajih znaša povzročena škoda najmanj stotisoč dolarjev. — Veliko neurje v Kanadi.

Buffalo, N. Y., 27. junija. — Danes se je prebivalstvo tega mesta in okolice nekoliko opomoglo od strašnega neurja, ki je divjalo včeraj več ur neprestano in povzročilo ogromno škodo. Vihar je bil tak, da ga ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

Veter je ruval drevesa, odnašal strehe, dočim je vodo vdiral v kleti in prva nadstropja.

Ker jarki niso mogli sproti požirati nabrane vode, je stala ponekod več čevljev visoko ter onemogočila vsak promet.

Veter je pihal z naglico sedemdesetih milj na uro. V tukajšnjem pristanišču se je potopilo več čolnov in manjših ladij. Število ponesrečencev še ni znano.

V Oleanu je udarila strela v tank Vacuum Oil Company, v katerem se je nahajalo nad petintrideset tisoč galon gazolina. Ogenj se je začel širiti s strahovito naglico.

PHILADELPHIA, Pa., 27. junija. — Vihar, ki je divjal včeraj po tem delu Pennsylvanije, je povročil ogromno škodo. Nekateri jo cenijo na več milijonov dolarjev.

V Bridgeportu pri Norristownu je odnesel veter devetnajst streh. Razkril je tudi gledališče, v katerem je bilo par sto ljudi, pa se na čudežen način ni nikomur nič pripetilo.

V Philadelphiji je promet več ur počival, ker so bile ceste pokrite z vodo ter je bila električna zveza prekinjena.

O veliki škodi poročajo iz osrednjega dela Pennsylvanije, kjer je vihar porušil več sto farmerskih poslopij. Ker so brzjavni drogi ležali na cestah, je bil onemogočen ves promet.

Največja škoda je bila v Cumberland okraju.

SUDBURY, Ont., 27. junija. Ker je štirinajst ure neprestano deževalo, se je na več krajih posula zemlja, oziroma je voda izpodkopala železniško progo. Ceste so tako razorane, da je po njih onemogočen vsak promet.

Malí potočki so se izpremenili v derotne reke. V Sudbury je segala pri nekaterih hišah voda do prvega nadstropja.

ST. JOHNS, Nova Fundlandija, 27. junija. — Troje življenj je bilo uničenih in neizmerno škodo je bilo povzročeno na lastnini včeraj popoldne, ko je obiskal stražen vihar Lunsden, Beavista, North.

Vihar je spremljala toča. Strehe in hiše so bile razbite od toče, ko je posamezni kosi so tehtali po deset funtov. Trideset čolnov je bilo potopljenih v pristanišču in trije ribiči so ali utonili ali pa bili ubiti od toče. Vse prebivalstvo je bilo kot prevzeto od groze, kajti ta pojav je prišel povsem nenadno, po zelo kratki predveči.

SMRT V TACONIC PARKU

CATSKILL, N. Y., 27. junija. — Mrs. Laura Renshaw, stara 52 let, ter žena profesorja kemije na newyorškem vaučišču, je padla petdeset čevljev preko skal Bash Bish Falls v Taconic parku ter se tako močno poškodovala, da je umrla nekako eno uro pozneje. Profesor Renshaw je ravnokar dovršil svoje vaučiško delo, ter je odšel z družino na poletno počitnice.

BOLJ MRZLO VREME V N. Y.

Močan vihar, ki se je pojavil v četrtek zvečer, je zlomil grozno vročino, ki je dosegla 89 stopinj nad ričlo.

Potem, ko je mesto New York trpelo že drugi dan strašne vročine, je bilo v četrtek deležno malega viharja, ki je zlomil vročino, ki je neprestano rasla preko dne ter dosegla končno 89 stopinj. Predno pa je vročinski val izginil, je ubil nekoga toča v Bronxu ter povzročila dve smrti valed vstopilve. Vremenski urad je napovedal včeraj zvečer, da bo danes nekoliko hladnejše in da bodo pihali sveži zapadni vetrovi.

John Morris, star 50 let, se je zgrudil mrtve na tla na De Kalb Ave. v Bronxu. Premagala ga je vročina.

Newyorško vreme je bilo za osem stopinj bolj vroče kot normalno, kot je izjavil vremenski urad. Normalna, povprečna vročina za ta čas znaša namreč 71 stopinj. Najbolj vroči 26. junij je bil leta 1914, ko je dosegel toplotmer 92 stopinj.

Južne Iržave trpe še naprej valed vročine, kajti ponekod je kazal toplotmer celo več kot sto stopinj.

ZBORNICA IN HOOVERJEV VETO

Poslanska zbornica je vzdržala predsednikov veto s 188 glasov proti 182. — Glasovala je za novo veteransko predlogo.

WASHINGTON, D. C., 27. junija. Poslanska zbornica je z 188 glasovi proti 182 vzdržala predsednikov veto glede veteranske predloge, ki vključuje izdatek \$102,000,000.

Strideset minut pozneje je sprejela z veliko večino glasov Johnsonovo nadomestilo, ki vključuje največji mesečni prispevek \$40 ter letne izdatke kakih \$80,000,000.

Proti Johnsonovi predlogi sta glasovala kongresnika Johnson in Latham iz Texasa ter Kvale iz Minnesote. Zadnja dva sta veterana svetovne vojne.

Johnsonovo nadomestilo, ki določa penzije za nezmožnost, je bilo takoj poslano senatu ter izročeno finančnemu komiteju, ki se bo sestajal jutri. Republikanski člani so mnenja, da bo finančni komitej takoj sprejel akcijo poslanske zbornice.

Zbornični demokrati so glasovali za Johnsonovo nadomestilo v domnevanju, da bo senat povečal določbe ter napravil zakonodajo bolj liberalno.

POLICIJA STRELJA NA INDIJCE

Pet voditeljev nacijskolistov je bilo obsojenih na ječo. — Dva indijska lista sta morala položiti kavcijo.

LONDON, Anglija, 27. junija. — Na delavski list Daily Herald naslovljena brzojavka iz Bombaya pravi, da je pri nekem uporu v Eloru streljala policija na ljudsko množico, pri čemur je bilo poškodovanih najmanj sedem oseb. Prva nacijskonalistka, šestnajstletna deklica, je bila obsojena na šest mesecev zapor, ker je napisala brošuro, v kateri je pozivala policiste, naj se udeležijo kampanje za neodvisnost.

BOMBAY, Indija, 27. junija. — Več voditeljev neodvisnostnega gibanja je bilo danes obsojenih na tri mesece težke ječe.

Iz Karačnja prihaja poročilo, da sta bila tam obsojena vzgojni uradnik in neki trgovec na eno leto ječe, ker sta agitirala za Gandhijevo neodvisnostno gibanje.

AHMADABAD, Indija, 27. junija. Valabhai Patel, brat znanega Patela, ki je pred kratkim odstopil kot "speaker" indijske zakonodaje, je bil včeraj izpuščen iz ječi, ki je bil v Sabarmaty, potem ko je odsele prisojeno mu kazni treh mesecev.

Aretiran je bil takoj v pričetku neodvisnostne kampanje kot eden najbolj vdanih prijateljev Gandhija.

Napitil se je v seminar Gandhija v Sabarmaty in od tam je bil odveden z avtomobilom v Ahmadabad.

Angleški list Mahatma Gandhija, ter v indijski jeziku izhajajoči list "Navjivan" sta dobila od vlade ukaz, naj postavita takoj dva tisoč rupij janišne kot varnost proti izdajalskim člankom, ki bi nasprotovali novi postavi glede tiska.

KONEC ŠOLE IN ZAČETEK POČITNIC

1,250,000 učencev je zaključilo včeraj solsko leto. — Grajenje novih šolskih poslopij. — Novi načrti.

795 javnih ljudskih sol je zaključilo včeraj popoldne ob treh svoje solsko leto.

Skoro 1,250,000 učencev in 36,000 učiteljev in učiteljic je bilo oproščenih, in številni bodo odpotovali v Evropo.

Delo za proračun za prihodnje finančno leto je že v polnem teku. Šolski uradniki so že razmišljali o tem, kako bi nastanili mladostno prebivalstvo vedno rastočega mesta.

Tekom poletja bo vzgojni svet skrbel za to, da bodo dovršena številna nova poslopja, še predno se bo pričel jesenski pouk. Deset milijonov dolarjev je bilo izdanih za nove šole izza vojne, a narastek mesta je bil prehitel celo za najbolj velikodušni gradilni program. Nekateri šole so še sedaj prenapolnjene, a v drugih okrajih so morali šole sploh zapreti.

PROF. JUNKERS SLAVI POLET

BERLIN, Nemčija, 27. junija. — Profesor Hugo Junkers je brzojavil danes majorju Kingsford-Smithu: — Najbolj pristrane čestitke vam in vašim tovarišem ob uspešnem poletu. Vsi avijatikci si bodo kmalu prizadevali izpolniti še preostale vrzeli zračnega potovanja.

MINISTRSKI PREDSEDNIK ČESTITAL LETALCU

OXFORD JUNCTION, N. S., 27. junija. — Ministrski predsednik, Mackenzie King je poslal poveljniku Charles Kingsford-Smithu pozdravne čestitke ter mu želel dobro sredo. — Vsi Canadci so razveseljeni, ker se vam je posrečilo preleteti Atlantik v zapadni smeri, — je rečeno v brzojavki.

POMOČNIK BYRDA DOBIL POROČNO LICENCO

DETROIT, Mich., 27. junija. — Profesor Lawrence Gould, pomožni profesor geologije na vseučilišču Michiganu, in drugi v poveljstvu Byrdove antarktične ekspedicije, je dobil v Ann Harbor dovoljenje, da se poroči z Miss Margaret Rice, hčerko Mr. in Mrs. Alfred Rice iz Barton Hills, Ann Harbor.

CARL GULLIVER MRTEV

MIAMI, Fla., 27. junija. — Kapitan Carl Gulliver, star 55 let, cirkuški velikan, je umrl tukaj v bolnici. Visok je sedem čevljev in štiri inč. Zapušča vdovo, ki živi v Indianapolisu.

MATI-OBISKOVALKA ZBOLELA

PARIZ, Francija, 27. junija. — Nadajlna transfuzija krvi je bila izvršena v tukajšnji ameriški bolnici, da rešijo življenje Mrs. Annie Raymond iz Riverside, R. I.

Mrs. Raymond se je zgrudila, potem ko je obiskala grob svojega sina, ter je bila odvedena v bolnico za eno noč. Trpi na raku v želodcu ter je zadnji čas neprestano hiral.

Stanje Mrs. Edwin Lange, ki se je morala istotako podvreči transfuziji krvi, se je danes precej izboljšalo.

KLETVINA PREPOVEDANA V CHICAGO

Policisti ne smejo kleti in piti ne, kar bi bilo samoposebi umevno v deželi precej mokre suše.

CHICAGO, Ill., 27. junija. — Chicški ulicijski departament je odredil najbolj temeljito čiščenje v vsej svoji zgodovini.

Premeščenih je bilo v druge revirje 1400 policistov. Premestili jih je poslujoči komisar Alcock.

Alcock je dobil naročilo, "naj pomete z železno metlo", potem ko je moral dosedanj komisar zapustiti svoje mesto, ker je bil preveč intimen s pred kratkim umorjenim Alfredom Lingle-jem. Lingle ni imel le skupnega spekulacijskega sklada s policijskim komisarjem Russellom, pač pa se je sedaj ugotovilo, da je imel razven svoje čedne plače kot reporter čikaške "Tribune" še druge dohodke iz nepoznanega vira.

Iz tega je razvidno, da je bil Lingle kot prijatelj gangsterjev, posredovalec med obema silama.

Nova metla pa dobro pometi in Alcock je danes objavil, da je premeščenje policistov prvi korak, da se napravi podnebje Chicago manj ugodno za gangsterje.

Med 1400 premeščenimi se nahaja tudi enajst poročnikov ter petindvajset kapitanov.

Vsem policistom je bilo pod kaznijo prepovedano zmerjati meščane ter kleti. Vsi tajni policisti so bili zopet premeščeni na ceste, kjer bodo vršili službo v uniformah.

Med policijskimi kapitani, ki bodo morali izginiti bo posebno Dan. Gilbert, ki je znan kot velik dobričina.

Razventega bo moral bivši policijski komisar pojasniti, kaj je s kontom \$100,000, katerega je imel skupno s Lingle-jem.

TIHOTAPEC STRELJAL NA STRAŽNIKA

LAREDO, Texas, 27. junija. — Neki tihotopec je streljal včeraj na obmejnega stražnika Obea Kolsaya ter ga tako nesrečno ranil, da je stražnik umrl par ur pozneje. Tihotapec so prevažali žganje iz Mehike.

MRS. HUGHES ZA KONGRES

HUNTINGTON, W. Va., 27. jun. Mrs. James Hughes, vdova kongresnika iz četrtega kongresnega okraja v West Virginiji, je objavila, da se bo potezala za republikansko nominacijo v zvezni kongres.

MESTO KUPILO WAGNERJEVO VILO

LUCERN, Švica, 27. junija. — Mesto Lucern je kupilo za \$25,000 vilo Tribschen ob jezeru, ki je dobro znano Amerikancem. V tej vili je preživel Richard Wagner šest svojih najbolj srečnih let. Vila bo odprta za javnost, po izvršitvi številnih poprav.

KONEC POTOVANJA NA KANDZENDŽUGO

KALKUTA, Indija, 27. junija. — Frank S. Smythe, poročevalec newyorškega "Timesa" pri Kandzenžugski ekspediciji, bo došel jutri semkaj. Nagovorili bo Rotary klub, ki mu bo priredil banket na čast. Smythe gre pred ostalo skupino. Nekateri člani bodo ostali tukaj, da završe svoje znanstvene rekorde. Odsel bo v Bombay v nedeljo ter bo odplul proti Angliji dne 1. julija.

ČANGOVA OFENZIVA V HONANU

Ob Hajčov-Tungvan železnici vojujejo bitko, ki bo bistvene važnosti. Vstahi drže trdno svoja tla. — Zvezne čete se baje umikajo v bližini Čumatiena.

ŠANGHAJ, Kitajska, 27. junija. Velika bitka med nankinškimi silami ter armadami Severne zveze, ki bo mogoče odločilnega pomena v sedanjih državljanski vojni na Kitajskem, se je vršila danes ob Hajčov-Tungvang železnici v provinci Honan.

Poročila iz inozemskih krogov v vojnem ozemlju pravijo, da je poslal Čang Kaj Šek, nankinški predsednik v boj kakih 100,000 mož, v upanju, da zavzame Kajfeng, glavno mesto Honan province. Ta sila predstavlja, kot izgleda, večji del nankinške vojaške moči.

Kaj Šek očitno domneva, da bo zdrobljena moč severne zveze, če bo padel Kajfeng in v akcijo je sprevl vse aeroplane in artilerijo.

Inozemska poročila izjavljajo, da so napravili Nankinčani sijajen napad na vstaje, da pa niso slednji pokazali še nikakega znaka poraza. Mesto tega pa so ojačili svoje vrste v naporu, da vzpizore ofenzivo.

Poročila iz Nankinga javljajo danes, da poganjajo severni vstahi vladne čete južno od Peking-Hankov železnice, severno od Čumatiena, Honan. Neka vladna divizija se je baje uprla ter se pridružila vstajem.

TIENSIN, Kitajska, 26. junija. — Prihod nekega parnika iz Šanghaja je prisilil carinski režim v Tientsinu, da je pojasnil svoje namene. Po sestanku Šansi oblasti je zago-

STRELA UBILA 30 DELAVCEV

V bližini Brockville, Ontario, je zažgala strela dinamit ter ubila 30 delavcev na čolnu, ki je razstreljeval v bližini obali.

BROCKVILLE, Ontario, 27. jun. Trideset sloveskih življenj je bilo izgubljenih včeraj zvečer v bližini Cockburn otoka, na reki St. Lawrence, ko je strela udarila v razstreljevalni čoln King, ki je bil zaposlen v bližini ter razstreljeval neko skalo v reki.

Eksplozija je popolnoma uničila ladjo ter več manjših čolnov, ki so jo spremljali.

Carinski čoln št. 211, ki je plul navzdol ob času eksplozije, je rešil enajst oseb. Dva sta bila resno poškodovana, a ostali so bili le malo opečeni.

Preživeli in očitvidci opisujejo katastrofo, ki se je pripetila takoj zatem, ko je udarila strela v čoln.

"King" je bil zaposlen s tem, da razširi in poglubi Brockville ožino. Bila je navada, da je ostal del nočnih delavcev na krovu preko dneva ter spal v prostorih, ki so se nahajali pod vodno črto. Domneva se, da je večina teh utonila brez prilike, da bi se rešili.

Predelavec dnevnice št. 11, je rekel, da je čoln takorekoč izginil pod njim.

Čoln je imel posadko dva in štiridesetih mož, kot pravijo poročila, ki so dospela semkaj. Dolg je bil 190 čevljev. Razbit je bil na kose.

Čoln je bil vreden kakih 100 tisoč dolarjev.

Čoln je imel posadko dva in štiridesetih mož, kot pravijo poročila, ki so dospela semkaj. Dolg je bil 190 čevljev. Razbit je bil na kose.

Čoln je bil vreden kakih 100 tisoč dolarjev.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše bahke za nalaganje Vaših prihrankov in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecv točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecv in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljcem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo			V Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.00	"	300	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodiši v dinarjih, lihah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pismenim potom sporazumete glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
STARA, STANOVITNA DOMAČA BANKA
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
618 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za izmenstvo za celo leto	\$7.00
Za četrta leta	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.		

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni in praznikov.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 19th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3773

SIMONOVO PRIPOROČILO

Ko je bil objavljen drugi del poročila Simonove komisije glede rešitve indijskega problema, ni bilo mogoče prezreti dveh dejstev.

Prvič, da je bilo poročilo soglasno odobreno od vseh članov Simonove komisije. V komisiji so zastopane vse tri angleške stranke — konservativna, liberalna in delavska stranka. Vsaka ima v njej po dva zastopnika. Vse tri stranke so takorekoč pristile, da se strinjajo s Simonovimi priporočili. Drugo, važnejše dejstvo je pa, da je vseindijski narodni odbor priporočila soglasno zavrnil.

Z drugimi besedami rečeno: sporazum na podlagi Simonovega poročila ni pod nobenim pogojem mogoč, in angleško-indijska konferenca, ki se bo sestala meseca oktobra v Londonu, se mora končati s fiaskom.

Kar je bilo takoj po objavi prvega dela poročila jasno je zdaj še jasnejše: Angliji niti v glavo ne pade, da bi ugodila ceninim zahtevam Indijcev. Potom zastopnikov svojih treh strank zavrača vsak sporazum celo z zmernimi nacionalisti.

Samovlado Indijcev v lokalnih in provincijskih zadevah hoče sicer nekoliko razširiti, odločno pa zavrača vsa vprašanja, ki se nanašajo na narodno upravo, ter na razmerje napram angleškemu imperiju.

Izobraženim in bogatim Indijcem nudi dobroplačana uradniška mesta, dočim indijski narod kot celoti, ne nudi niti mrvice.

Dominijsko vlado obljubja v megleni bodočnosti, ne daje pa nobene obljube, da bi bile količkaj zrahljane varjete, v katere je Indija vprežena.

Angleška delavska vlada se še ni oficijelno izrazila. Napram poročilu Simonove komisije še ni zavzela nobenega obveznega stališča.

Zagotovo se pa ve, da MacDonald, Thomas, Henderson in drugi priporočilom ne bodo nasprotovali, kajti v komisiji so imeli dva svoja zaupnika, ki sta delovala po njihovih navodilih.

Leta 1927 je izjavil sedanji ministrski predsednik Ramsay MacDonald v angleškem parlamentu, da je napočil čas, ko mora postati Indija enakopravna članica angleškega imperija.

Tedaj je hotel dati Indiji dominijski status.

Danes po treh letih se pa tako boji za svojo moč in za vpliv delavske stranke, da bi najraje prodal pravice štiristo milijonskega naroda za skledo leče.

Patenti na rastline

Vsakemu je znano ime Burbanka, ki je ustvaril toliko novih rastlin potom cepljenja in mešanja semen. Burbanki bodočnosti bodo vplivali na svoje nove rastline potlanke isto zaščito zakona, kakor drugi iznajditelji, ako bo kongres sprejel zakonski predlog, ki ga priporočajo razni odlični možje in važne organizacije. Pričakuje se, da ta zakon bo sprejet.

Po tem zakonu ustvaritelj nove vrste rastlin sme zaprositi za patent, ravno tako kakor da bi šlo za kakšno mehanično iznajdbo. Ta zaščita pa bo veljala za eno polotanke, ki se morejo pomnožiti potom spolnih ali rastlinskih sredstev. Vrste rastlin, ki se pomnožujejo potom semen so izključene. Nadaljnja omejitev velja glede rastlin, pomnoženih s pomočjo kloniranja.

Vtarnjari so se dolgo borili za

tak zakon. Kakor stvari danes stojijo, ustvaritelj nove in važne rastlinske vrste, je mogoč nekaj zaslužiti le, ako je svoje vrste rastline prodal za visoko ceno. Seveda je mogoče, da bo kdo plačal precej denarja za prvega pol tucata nove vrste jagod. Potem pa ni iznajditelj dobival nič in kdo drugi je ugnel obogatiti z njegovim izumom. Sedaj pa bo užival zaščito patenta kakor vsak iznajditelj.

Nameravani zakon pokriva različne polje. Imed rastlin, ki se dajejo patentirati, so vsake nove vrste sadnih dreves, grmov, plazilk, rož itd. Žitne vrste so izključene, ker so pomnožujejo potom semen.

Toliko Thomas A. Edison, kakor tudi vdova po pokojnem Burbanku sta se zavzela za novi zakon.

Iz Slovenije.

Katastrofa mladih nemških turistov pod Triglavom.

11. junija je prišlo iz Monakovega v Mojstrano 16 mladih nemških turistov, večji del samih visokošolcev, med njimi pa so bile tudi štiri dame. Pestra in živahna ter razmeroma izredno številna turistična družina je vzbudila v Mojstrani precejšnjo pozornost in simpatije. Mladenci kakor tudi dekleta so bili na prvi pogled videti pogumni in že preizkušeni turisti, večnoma vsi v starosti svojih 20 let. Bili so tudi skrbno pripravljeni za veliki pohod v Julijske Alpe.

12. junija se je odločila petčlanska skupina ter družbe še k pleziranju tiri na Triglav. Skupina, ki jo je vodil 21-letni akademik Henrik Mueller, rodom iz Kolina ob Reni se je primerno opremila za plezanje turo in je vzela s seboj tudi dolgo vrv. Ker je bila ura za tak podvig že dovolj pozna, je oskrbnik svaril mlade turiste pred opasnim podvigom. Toda niso se dali odvreniti. Korakali so preko ledenika in so nato preko Kuglyeve police na severni steni hoteli doseči vrh Triglava. Že v bližini Kuglyeve police pa sta se dva člana skesala ter je plezanje nato nadaljevalo samo troje turistov: Henrik Mueller je stopal prvi, za njim je bil na vrvi privezan akademik Ervin Liedtke, tretja pa je bila neka gospodična. Ko so bili na najopasnem mestu v steni, je gospodična ravno odvezala vrv — in tisti čas se je že zgodila katastrofa. Henrik Mueller je strmoglavil navzdol globoko v prepad in je v razbitju glavo obelzel na mestu mrtev. S seboj je potegnil tudi Liedtkeja, ki pa je navzlic usodnemu padcu ostal živ, toda z zlimenjo nogo in drugimi poškodbami po telesu.

Do obupa prestrašena gospodična, ki si je bila v poslednjem trenutku za odvezanjem rčila življenje, je začela klicati onadva člana ekspedicije ki sta zastala spodaj. Prebledeli so vso noč v steni in se šele davi vrnil na Kredarico, odkoder so se nato vsi ostali člani družbe podali na usodno mesto, spravili iz brezna mrtvega in ranjenega tovariša ter ju prinesli na Kredarico. Nosač Rekar, ki je bil ravno na Kredarici, pa je hitel v Mojstrano, kjer se je takoj sestavila rešilna ekspedicija pod vodstvom vodnika Gregorja Laha. Tvorili so jo sami že preizkušeni reševalci kakor Kosič, Eržen Jaklič, Jalen in poleg Rekarja še dva vodnika. Zvečer so po velikih naporih prinesli ponesrečena v dolino in so ranjenca prepoljali v Ljubljano, glede mrlica so pa počakali nadaljnjih ukrepov.

Že okrog 16. popoldne sta prišla na mojstransko pošto dva člana družbe ter o katastrofi telefonično obvestila nemški konzulat v Zagrebu, ki je zagotovil vsu pomoč: stavljal je na razpolago tudi eventualna potrebna denarna sredstva in pravzelo nase dolžnost, da bo o katastrofi obvestil vse prizadete sorodnike v Nemčiji.

GRANDI V VARŠAVI

Vnanji minister fašistične vlade, Grandi, je napravil oficijelen poset Poljski. Kakor je samo ob sebi umljivo, se delajo ob tej priliki najrazličnejše kombinacije, kak pomen naj bi imel ta poset, kak motiv ter namen naj bi bili za njim merodajni. Predvsem ne smemo pozabiti, da ni dolgo, ko je bil poljski vnanji minister Zaleski na posetu v Rimu in da je potemtakem Grandijevo potovanje do Varšave v skladu z mednarodno prakso, da se diplomatski poseti vrčajo; spada torej v vrsto vljudnostnih aktov. Seveda pa s tem ni rečeno, da ne more imeti in da dejansko ni imel že drugih prav konkretnih nagibov.

O teh nagibih se je te dni mnogo pisalo, tako v fašističnih kot v poljskih in končno tudi drugih listih. Fašistični tisk, ki tako rad proslavlja delo italijanske diplomacije in vidi povsod njene uspehe, zatrjuje, da se z Grandijevim posetom afirmira vpliv fašistične Italije celo tamkaj, v prehodnem predelu med srednjo in vzhodno Evropo, in obeta Poljski zaslonbo celo proti sovjetski nevarnosti. Koliko bi mogla v praksi tehtati taka obljuba, o tem se pač ne izplača izgubljati besede, ker sta oba državi preveč oddaljeni, da bi si mogle resnično pomagati.

Da bi mogla Poljska prevzeti vlogo nekakega posredovalca med Italijo in Francijo, je tudi skovno izključeno. Javnost na Poljskem je po organih raznih strank dovolj določno pokazala svoje nazore v tem pogledu. Poljska je tako tesno navezana na francosko prijateljstvo ter zavezništvo, da nikakor ne more prevzeti vloge kakakega posredovalca, tudi če bi bilo to sicer mogoče. Zakaj posredovalec bi bil v tem primeru že precej manj nego prijatelj ter zaveznik; v take opasne poskuse pa se v Varšavi ne bodo podajali, zakaj obstoj sedanje

poljsko-nemške meje je še preveč neprijeten v Berlinu, kakor da bi mogla biti Poljska zaradi nje brez skrbi. A v tem, da bi mogla Italija nuditi kakršnokoli sileno garancijo Poljski, ne more biti niti od daleč govora. Saj je celo obratno zelo neprijetno odjeknilo tudi na Poljskem, ko je fašistični Rim pričel govoriti o potrebi revizije naravnih pogodb. Tudi ob priliki Grandijevega poseta so zato poljski listi znova opozarjali, kako absolutno izključeno je misliti na revizijo mirovnih pogodb in spremembo sedanjih meja.

Nekateri listi so izražali mnenje, da hoče Italija Poljsko odkujiti Mali antanti. Tudi to ne more držati in če bi fašistična diplomacija morda res imela kakke silne načrte, z njimi ne bi uspela. Zakaj politična logika je zelo enostavna. Kakor potrebuje Poljska glede sovjetske Rusije zavezništvo Rumunije. Vse, kar jači Rumunijo, jači indirektno tudi Poljsko. S tem je že izrečena afirmacija Male antante tudi s poljskega vidika. To so dejstva, ki so močnejša od vse diplomacije.

Pozicija Poljske v sedanjem mednarodnem političnem sistemu je podana po stvarnih vidikih poljskih državnih in nacionalnih interesov. Zato Grandijev poset res ne more biti nič več kot vljudnosten ter formalen akt; če gre njegov pomen kaj čez to mero, more biti to samo v nevažnih in ne bistvenih stvareh.

LEPOTA IN KARTE

V angleški družbi je zelo razširjena igra bridge, ki zahteva od kvartalev izrednega samozatajevanja. Nasprotnik izraži lahko sleherni nasmeh, pogled ali najčezne obrvi soigralca v svoj prid, ker sklepa po obrazu o prihodnji potrazi. Ni čuda, če se potem kvartopirci potrjujejo zatajiti vsako duševno gibanje. Igra bridge traja vedno več ur. Večina dam, ki posedajo pri zeleni mizi do svitanja, dobi popolnoma nezdravil "bridgev obraz", pravo nepremično krinko. Če pride takšna igralka v najbolj veselo družbo, takoj zavladajo molk. Nikoli se ne nasmehne in je jako reukobesedna. Široko odprte oči nimajo nobenega izraza. Lastniki kozmetičnih salonov so preobložen z delom. Vedno več mladih dam jih prosi, naj jim pomagajo, da se iznebi "bridgevega obraza". A tudi električna masaža in mazila daje niso vedno v stani odvrniti nepremične poteze. Karte preveč vplivajo na duševnost!

TRJE DRŽNI ZLOČINI V PRAGI

11. junija je bil ob belem dnevu v najžvahnem delu stare Prage, v hiši, ki je oddaljena komaj 10 korakov od policijskega komisarijata, izvršen skrivnostni umor. Ko opoldne domov, je našel svojo 60 let židovski trgovec Burger prišel let staro ženo umorjeno. Zadržana je bila z ruto, ki jo je neznanec morilec zadržal okrog vratu. O umoru ni drugega znano, nego to, da je neka služkinja v času, ko je bil izvršen umor, videla v nizi moškega v sivi obleki. Do zdaj so polizevodnja policije ostala brezuspešna. Zločin je tem bolj zagoneten, ker morilec iz stanovanja ni odnesel ničesar.

10. junija je bila na Narodni trdi izropana najstarejša praska trgovina z antikvitetami, ki leži v neposredni bližini policijske direkcije. Storišlec je izrekal iz vrat kos stekla ter odnesel več starih zlatih novcev. O vlomilcu ni sledu.

12. junija popoldne ob 9. uri je bil v bližini deželnega sodišča v svoji trgovini umorjen mlad juveher. Morilec se je najbrž delal kakor da hoče kaj kupiti, ter je pri tem s kladivom ali z drugim toplim predmetom popolnoma zdrobil glavo nesrečnega juveherja. Sledovi za morilecem vodijo v Plzen. Plzenska policija, ki je bila o tem obveščena, je pri prihodu praškega, osebnega vlaka ob 13.30 prišla sumljivega moškega. Ta je pri aretaciji potegnil iz žepa revolver ter ustrelil na policijskega uradnika; ranil ga je tako nevarno, da je njegovo stanje skoro brezupno. Neznarec je nato skušal pobegniti, vendar pa ga je ustavljal oddelek vajakov, ki je bil priča njegovemu zločinu. Neki nadporočnik je oddal na njega tri strele ter ga na treh krajih lažje ranil. Aretraneec se je delal kakor da je težko ranjen in da umira, vendar so v bolnici konstatirali, da je samo lahko ranjen. Pri njem so našli potni list na ime Anton Volovik, ruski državljan, rojen 1890 v Taganrodu, stanujoč v Samenu na Bolgarskem. Iz potnega lista se razvidi, da je Volovik prišel 31. maja iz Pariza preko Čeha v Prago. Aretraneec zanika vsako krivdo pri umoru juveherja v Pragi. Okoli pasu pa je imel ovito ruto, v kateri je bilo več dragocenosti. V kupeju, v katerem se je vozil z vlakom, so našli tudi hlebec kruha. Ko so hlebec razrezali, so dobili v njem mnogo dijamantov iz trgovine umorjenega juveherja. Aretraneec, ki je govoril ruski, je izjavil, da je kurir sovjetske misije v Parizu. Kasneje so ugotovili, da govori popolnoma dobro češki. Ni izključeno, da je tudi potni list ukradel in da je njegovo ime drugačno kakor trdi sam.

Avto na Španskem.

Po podatkih iz l. 1929. je na Španskem sedaj 249.000 samogibnih voz. L. 1922. torej dve leti, prej nogo je Primo de Rivera vzel v roke, jih je krožilo samo 59.949. V teku l. 1929. so vpisali 20.000 novih avto. Preonjačijo mesta: Barcelona s 41.000, Madrid s 35.000, Sevilja s 13.000. Neznaten odstotek teh vozil se uvaža iz Anglije. Avtomobilski trg na Španskem je skoro docela v ameriških in francoskih rokah.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik
od 8.30 dop. do 6.
popoldne.

Za večjo udobnost
svojih klientov, vsak
ponedeljek do 7. ure
zvečer.

Poslužujemo se vsi brez izjeme,
te stare in stanovitne domače
banke.

ODKOD IME PARIZ?

Romun Oswald Neuschots je pojasnjeval nedavno nastanek imena če no, da bi bili Galii označili Izide, ki se je baže zanesel iz Egipta v Grčijo, Italijo in Galijo, kjer se je ohranil več sto let. Po tej teoriji bi izviralo ime Pariz od Bar-Iz, to je Izidina ladja, katero so nosili v procesijah, in grb Pariza (ladja) naj bi bila Izidina ladja. Dr. Bronta pa to razlago odločno odklanja, češ, da je gola fantazija. Tudi če bi bilo res, da se je zanesel kult boginje Izide tja, kjer stoji sedaj Pariz, kar pa ni verjetno, je izključeno, da bi bili Galii označili Izidino ladjo s staroegiptskim izrazom Bar-Iz. Sicer je pa znano, da je pomenilo v rimskih časih ime Parisi ljudstvo, naseljeno ob reki Sein, katerega glavno mesto je stalo na sedanjem otoku Cité in se je imenovalo Lutetia.

Če hočemo ugotoviti kako je nastalo to ali ono krajevno ime, se zanimamo v prvi vrsti za narečja v dotičnem kraju. Deblo bhares pomeni v indoevropskih jezikih klin, vrh, višina, razen, klas, veja. Od tod gotoko barin — ječmen, rusko borošno — žitna moka. V stari nemščini imamo izraz para za les in isi za orjak. Paris bi torej pomenilo gozdi orjak. Če bi Pariz stal na višini, če bi se bili prebivalci odlikovali po visokih postavah in če bi bili gojili v prvi vrsti ječmen, bi lahko razlagali nastanek imena na ta način. Za to pa ni nobenega razloga. Dr. Bronta je prepričan, da je treba iskati nastanek imena Pariza v starem imenu Loutouhezia. To ime, iz katerega so napravili Rimljani Lutetia, izvira nedvomno od prvotnih prebivalcev Galije in Španije Iberov, ki so prispeli v paleolitični dobi v Sahare. Španec Cejadr je dokazal, da so se ohranili neokrnjeni ostanki iberskega jezika do današnjih dni. To je baskijski jezik in Loutouhezia pomeni v tem jeziku neobdelano močvirje. V ibersčini je pomenil izraz par vodno ptico, zlasti raco. Iz pomeni lov. Parizi pomeni torej kraj, ki je ugoden za lov na race. Tako naj bi bilo nastalo ime Pariz.

Naročite se na "Glas Naroda" —
največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.

Peter Zgaga

O vročini in počitnicah.

Strahna vročina je pritisnila. Pa saj ni čuda, saj smo v poletju ter gremo bolj in bolj svetemu Jakobu in pasjim dnem nasproti.

Nobena nadloga pa ne pride sama, ampak ima celo vrsto nadležnih spremljevalcev.

Med te spremljevalce je treba najprej prišteti žejo in komarje.

Komarjev bi se človek že neka-ko ubranil, težje je z žejo.

Voda je prava vada za komarje. Zato pa z vodo ne kaže preganjati žejo in komarjev.

Kar je bilo drugega, se je pa v kleti temeljite ušušilo.

Smo baš v tistem času, ko je starega zmanjkalo, za novo je pa še najmanj dva meseca prezgodaj.

Človek res ne ve, kaj bi počel.

Ljudje delajo vsakovrstne dobre sklepe, češ, da bo drugo poletje vse boljše in vse drugače preskrbljeno. Toda običajno le pri sklepih ostane.

Drugač ni slisati, kot tatnanje. Samo tatnanje vespoved.

Mene je posebno zbadlo pismo neke rojakinje, ki mi piše in pravi:

— Ni dovolj, da nas v teh poletnih mesecih vročina preganja, povrh tega nam pa še ti. Zgaga, ne daš miru. Tak užitni že enkrat, kdo bo vedno čital tiste tvoje čenčel!

Tako me je počutila draga rojakinja, in njene besede so me zbadale prav v dno mojega skrajno občutljivega srca.

In kar se dogaja je redkokdaj v mojem življenju, se bo zgodilo sedaj: ženski bom ustregel.

Da, ustregel ti bom, draga, neznane rojakinja, in sicer takoj z današnjim dnem.

Tebi in brezštevlinim drugim bom ustregel s tem, da najmanj štirinajst dni ne boste čitali moje kolone.

Dva dolga tedna vam bom dal mir.

Dva tedna ne bo zagledala moja kolona belega dne.

No, zdaj si menda srečna in zadovoljna, draga Marjanca?

Tako stojim na križpotju, oborožen s popotno palico ter listnico nabasano s tisočaki.

Kaj naj krenem, kam naj se obrnem?

Enkrat sem že mislil iti v stari kraj pogledat, pa bi se moral v slučaju najugodnejše vožnje na ljubljanskem kolodvoru obrniti, ne da bi pojedel porcijo golaža in vrček piva popil.

Tudi Californija mi je nekač časa rojila po glavi.

Pa me je minilo, ker ni več Matije Pogorela tam.

Kaj bi počel v Californiji brez Matije, vprašam vas, dragi rojaki.

Z Jugom, posebno pa s Florido ni nič v tem poletnem času.

Baje je tam zdaj še bolj vroče kot je pri nas v New Yorku.

Tudi na Kanado sem pomislil. Rojaki me vabijo neprestano v ona mokra nebesa in najbrž še več povedo kot je res.

Nak, tudi s Kanado ne bo nič, ker so mi znani slučaj, da je že dosti ljudi, ki so šli v Kanado, v Kanadi ostalo oziroma obležalo od samih dobrot.

Na razpotju sem in ugrabim: kam naj grem? Na vse strani je pot odprta, toda odločiti se ne morem.

Le eno je gotovo: kamorkoli bom šel, bom prišel nepričakovano.

Tako na primer kot pride blisk iz jasnega neba pa kot huda ura poleti.

Kamorkoli bom prišel, me bodo ljudje prav kmalu sili in mi bodo kazali dalje.

Torej kam naj grem? Še sam ne vem.

Vsekakor me bo pa pot nekoliko dalje zanesla kot je one tri brooklynske rojake, ki so bili v Kanado namenjeni, pa so po enem tednu dospeli komaj do štirinajste ceste v New Yorku.

Naj grem kamorkoli, po štirinajstih dneh zagotovo nasvidenja v tej koloni!

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

KRATKA DNEVNA ZGODBA

NAMESTO SRNJAKA — MEDVED

Lovska zgodba iz kočevskih gozdov

Bilo je lani v juniju. Ta mesec je za lovca, ki ima v svojem lovišču srnjak, najlepši mesec v letu. Lov na srnjaka mu nudi največ užika in res polno resnične prirodne lepote. Kajti narava ta mesec najbolj mogočno diha s svojimi pljuči.

V Kočevskih hribih, kjer sem služboval, lovec kmalu navdušilo človeka. Več popoldnevov in večerov sva prebila s kolegom v gozdu, da brez prave sreče. Hodili so mi pred čevlji "ščipaki" (srnjaki stari eno leto), a teh mi lovski pravičnost ni dala podreti. Nekoga večera, ko sem se že odpravil domov in sem potrt slonel na smrek, puško seveda na rami zaslišim rahel udarec parklja ob parkelj. Obrnem se. Tik mene zdira krasen šestak. Nozdri so se mu napile. Zaslišal sem hripavo lajanje. Srnjak je izražal začudenje, ker je bil njegov palnik pohojen. Ker se mu paša ni zdelo dovolj varna, jo je v dolgih skokih porinjal v gozd.

Komaj sem pričakal drugega dne. Zgodaj popoldne sem se odpravil proti lovišču. V ozadju so se dvigali obronki gor, ki obrobajo Gorski kotar, na desni se je pa šopiril Snežnik, gospodar loške doline. Vse moje misli so bile osredotočene na bližajoči se mrak. Počasi sem se napotil v dolino, kjer sva se prejšnji večer srečala s srnjakom. Tudi ta večer mi ni bila lovska sreča mila. Ko se je stari že polmrak, se je s počasnimi koraki približal moj znanec iz prejšnjega večera.

Mrak je bil v dolini že pregošč, da bi mogel videti muho puške. Zato sem se moral tolažiti s poobno željo, ki mi je ostala za naslednji dan. Vendar sem imel priložnost opazovati na vrh, uzmern srni in mladici. Srna tako, ko zasliši moje korake, zbeži in preteče zapiski. Mladice me pa zvedavo ogledujejo in se mi vkljub opominom svoje mamic bliža. Ko se ga nagledam, ga polenem in on nerodno oddirja k materi.

Ko naslednji dan omenim svojo dvakratno zmolo lovskemu čuvaju, mi objavi, da pojde v tretje z menoj. Pod nama se je razprostirala dolina, kjer me je dvakrat prevaril srnjak. Ko kažem svojemu tovarišu mesto, kjer sva se srečala s srnjakom, opazim, kako stopa ob obronku gozda žival. Srnjak ali srna? Vem, da srnjak nikoli ne pride pred srno na pasjo, zato sem se nekoliko pomiril. Lovca se nato tiho napotiva v dolino. Korak za korakom, pazljivo obrnjeno na suhe vejice, da ne počijo pod nogami, prideva na mesto, kjer sem že dvakrat videl izstopiti srnjaka. Lovski čuvaj mi poda daljnogled, češ naj dobro pazim, on gre pa v sosedno dolino. Začnem opazovati nasprotno grmovje ob gozdu. Tedi vidim, da se v grmovju nekaj premika. Namerim daljnogled, na dotično mesto. Enkrat se mi zdi, da ima žival roge, drugič zopet, da jih nima. Prikaže se mi popolnoma. Tedi vidim, da sem se prevaril in da je — srna.

Odožim daljnogled in se ozrem v nasprotno stran. Ravno prav sem

se ozri, da sem opazil srnjaka, ki me je prevaril v tretji in jo popihal v gozd. Najbrže je bil v tem srnjaku sam vrag, ki me je tri večere vodil za nos.

Ko tako žalosten in jezen slonim na svojem mestu, pride tovariš. Tudi on je imel srečo in je v sosedni dolini opazil srnjaka. Tiho se napotiva v dolinico. Kakih sto korakov od naju stoji srnjak, žali-bog špičak, ki se brezskrbno pase. Za šalo vzdignem puško, jo prisionim k licu in merim. Tovariš me žalostno gleda, ker se mu je zdelo škoda mlade živalice. Neko posebno zadoščenje ima lovec, ki v takih slučajih povesti puško in premaga svojo strast. Samo majhen gib s kazalcem in lahko bi končal mlado življenje. Toda čeprav me je premagovala neka lovska jeza nad prejšnjim neuspehom, sem se premagal. Tudi lov vsakemu čuvaju sem s tem silno ustregel. To se mu je že na licu poznalo, ko me je vprašal, če ne bom streljal. Nisem imel časa odgovoriti.

Najino pozornost je obrnil nase široko razkoračen srnjak z visoko dvignjeno glavo. Kot kip je stal sredi doline in nepremično motril gozd vis-a-vis od naju. Takoj sva vedela, da naju ni opazil in da je njegova pozornost obrnjena na bližnji gozd. Lovec me je opomnil na rahel sum, ki prihaja iz gozda. Toda sum se prične večati, začuje se lomljenje po suhih vejah. To je bilo tudi najinemu srnjaku preveč. Jadno je oddiral v gozd. Naenkrat me pa lovec sune s komicom, pokaže proti gozdu in s pritaenim glasom vzkliče: — Medved! Ozrem se za njegovo roko in pogledam v nasnačeno smer. Počasni zibajoči koraki se je pomikala črna žival iz gozda. Z glavo je nihal sem in tja, kot da mu ni nekaj všeč. In že se je slišalo močnejšo sopenje. Pogledam tovariša. Nozdri so mu plale in tudi z mano ni bilo drugače. Lovska strast, ki počiva v vsakem lovcu, se je obzma zbudila in je v svo močjo stopila na dan. Samo vprašanje: — Streljavo? — sem dahnili in skoraj proseče pogledal lovca. Toda pri tem se je videlo, da se bojuje v njem boj med lovsko strastjo in dolžnostjo. Bilo mu je namreč od gospodarja zabranjeno streljati to plemenito žival. Samo puški sva nosila k licu in jih zopet odmikala. Spomnim se na daljnogled. Medved nama je prišel na kakih 70 korakov, a se je še vedno bližal. Pogledam skozi daljnogled. Skoraj bi se odmaknil za korak. Pokazal se mi je v vsej svoji mogočnosti. Medved je prišel v dolinico in začel preobračati kamenje, pod katerim je gotovo pričakoval mravelj. Toda gotovo ni bilo pod kamenjem nič za njegov žolodec, zato se je začel počasi bližati nama. Puški sva imela pripravljene, kar pa, kdor pozna medveda, ni treba. Seveda drugače je, če je ranjen, ali če sreča medvedko z mladici.

Žival se nama je vedno bolj bližala in prišla do neke smreke. Postavila se je na zadnje noge in glasno mrmrlala, kakor bi hotela oceniti neko smreko, koliko je

— Kalski.

LAPONSKA

Laponska ni politična ali zemljepisna enota, o je zgolj skupno ime, ki objema obširno krajino v severni Evropi, koder bivajo Laponci, piše Ed. Robertson.

Laponska je hribovita dežela s členkoviti pobočji. Gostava so razsekana z ozkiimi dolinami, zlasti na Nerveškem. V ruski Lepaniji in finski pokrajini je polno jezer in močvirij. Znanje so grozno neizmerne gole tundre, koder raste včasih zelo trpežna smreka. Poletje je kratko in vroče, ker solnce nikoli ne zdrkne pod obzorje. Zima pa je dolga, mrazna in mračna, razsvetli se samo 7 ali 8 tednov z begotno lučjo tečajnega sija. Ker ni vetrov, se najnižje temperature laglje prenašajo, nego bi si človek mislil.

Dežela šteje 30.000 laponskih prebivalcev oziroma doseljencev. Laponci so najmanjši ljudje v Evropi: merijo 1 m 25 do 1 m 60. Mršavi so, lase imajo črne in srhle, brado redko, noge ukrivljene. Čeprav niso bog ve kaj mišičasti, so vendar dokaj pripravljeni za telesne vaje. Živijo po 80 let in še dalje.

Po načinu njihovega življenja jih delimo v hribovce, primorce, hostenle in porečnike. Prvi so kočevniki in venomer premakajo zlasti v doline severnega jelena, ki jim je poglavitni vir bogastva. Primorci so se doselili z gor ter se nastanili na obalah, koder se hranijo z ribarstvom. Potokarji in porečniki so bili skovca takisto nomadi: redijo severnega jelena, lovijo divjačino in ribe.

Laponci ne morejo živeti v snagi. Vso zimo so brez vode. Poletja ni kdo ve koliko in iz navade se ne umivajo. Iz njihove kožnate obleke nemogoče zaudarja. Njih značaj je prijeten. Trezni so, kadar nimajo žganja, varčni, sebični, spretni pri kupčijah, ne preveč iskreni, vselej pripravljeni vzeti življenje, kakor prihaja. Domišljija je živahna: vsi so kristijani. Njih plemje je obsejano na pogibel, kakor izumira rod Lakota ali Dakota (Sioux) v ameriški celini, ki se staplja z omikanimi narodi.

Na Laponskem ima severni jelen tolikšno veljavo kot človek, katerega je neobhodno potreben preživitev blega. Krmi se ne samo z mahom, ampak najrajši z presnimi zelisci. Največji zopnik mu je volk, ki ga Laponci okretno zatirajo.

SKRITI POTNIK

V Berlinu izhaja mesečnik "Wahre Erzählungen", ki prinaša v obliki povesti opisane resnične dogodivljaje nepodpisanih oseb — nepisateljev. — Naslednja "resnična zgodba" je prevedena iz lanske septembreske številke.

Težko mi napisati, kar mi leži na srcu. Prvič, ker sem hranil vse te dogodivljaje ko globoko skrivnost že tako dolgo, da se mi zdaj skoraj zdi, da bom storil nekomu krivico, ko jih bom izblebel; pa tudi zato, ker čisto nič nisem vajen pisanja: manjka mi besed in večkrat ne vem, kako bi se izrazil.

Kako naj citateljem prikažem svojo brezupno—zapuščeno mladost, tista leta, ko sem življenja željni mladenič stanoval v mestecu Z. v siromahni podstrešni sobici z oknom na Deinhartov vrt? Kako naj izrazim glavo spoštovanje do gospe Deinhartove, te čudovite gospe, ki mi je, siroti brez staršev, bila ko mati, ki je nisem nikdar poznal?

Ne mrem! Moje besede bodo poveličale le blede, nejasno, kar čutim.

Starši so mi umrli že zelo zgodaj, tako zgodaj, da se jih prav nič ne spominjam. Zrastle sem pri tujih ljudeh. Od dvanajstega leta dalje pa sem bil prepuščen samemu sebi. Bil sem tih, boječ deček in d. dva in dvajsetega leta si nisem pridobil nič enega prijatelja. Od mladih nog sem moral delati in končno sem se preril do kurjača na železniškem stroju. Včasem sem pač čisto slučajno govoril nekaj besed s sestro ali z ženo katerega izmed stanovskih tovarišev, sicer pa do tistihmal nisem imel z dekleti nikakih znanj. Prilik mi ni manjkalo — bil sem lep mladenič — toda zaradi prirojene bojazljivosti sem se vsaki izognil. Čim starejši sem bil, tem bolj sem se zapiral v samoto.

Takrat, ko sem stanoval v bližini Deinhartovih, sem imel že stalno službo pri železnici. Bi sem kurjač na stroju tovrnega vlaka in vozil sem se redno od križišča Z. neke obmejne postaje in nazaj. Po vsaki taki vožnji sem imel prost dan, ki sem ga prebil izmenoma v Z., sem sedel pri oknu, ki je bil sprednjemu lani, in gledal na sosedov vrt. To je bila moja edina zabava. Kina, kjer more ubog delavec doživljati vsaj po nekaj ur usode srečnejših ljudi, se takrat ni bilo. Toda opazovanje življenja pri sosedovih mi je bilo v silno razvedrilo.

Deinhartovih je bilo pet: oče, mati in tri hčere. Kmalu sem natančno spoznal njih navade. Po obedu: Gospa bo sedla z ročnim delom v pleteni stol pod orehom. Pravilno! Že sedila. Oče pa bo igral s hčerami enkrat krocket... Seveda! So že začeli. Oče in starejša hči, klicali so jo za Marijo, sta navadno dobila proti maljšima, Flori in Heleni. Nato ju je gospod Deinhart kaj rad podražil s nekoliko šalivimi zbadljivkami, sedel k ženi in čital časopis. Včasih je prišel do obiskat, včasih se odšla dekleta s prijateljki in prijateljicami na sprehod. "Film" se je izpreminjal, vedno pa je kazal mirno in prišerno rodbinsko življenje. Jaz pa sem bil zmerom hvaležen in željan gledalec.

Opazoval sem sledove tako vneto, da mi ni nikdar prišla misel, da me morejo videti tudi oni. Ko me je nekega dne gospa poklicala — gospod in hčere so je bili pravkar smeje poslovlili — sem se silno prestrašil.

"Hej, mladi gospod", je zaklicala, "pridite no malo dol v družbo stari gospe!"

Najrajši bi se bil skril v kot, ali ni bilo mogoče; povabil me je hči, joče se gospe je bilo preljubezivo. Naprej me je obšla rdečica, nato me je spreletel mraz: kolena so se mi šibila in šele čez precej trenutkov sem zmogel vstati in oditi. Končno pa sem se v vrtu pred najbolj ljubezno starejšo gospo, ki sem jo kdaj videl. Ne spominjam se, kako sem ji odzdravil: bil sem v veliki zadregi. Vem le, da mi je ponudila stol in da sem jo poslušal ko v sanjah, ko mi je pripovedovala, kdo je in da me je še večkrat videla, kako sem gledal v vrt, in me vprašala, če bi mi ne bilo ljubo prebiti proste ure z njo in z njeno družino.

Ko so se gospod Deinhart in hčere vrnili, sem še vedno sedel za mizo pod orehom, za mizo, kjer je bil nato dolga leta moj prostor. Gospa Deinhartova mi je resnično po-

stala kakor mati, oboževal sem jo! Življenje bi dal zanjo!

Kmalu sem postal tudi v družbi hčera manj boječ. Do Marije, najlepše in najbolj mirne izmed vseh, sem kmalu občutil silno nagnenje, ki sem ga čutil do njene matere, kateri je bila v vsem zelo podobna. Bila je vsekakor razlika med tema čustvoma; bil pa sem takrat še preveč nezkušen, da bi bil takoj spoznal, da sem mater spoštoval, hčer pa ljubil. Najmanj prišlo sem sem občeval s Floro, ki je bila najmlajša. Bila je neugnanika in po glavi ji je rojilo vse polno norosti. Flora je bila materin ljubiček, sličila je očetu. V njej je gospa spet gledala živahnega, veselega mladeniča, ki se je bila v mladosti z njim poročila. Kadar je Flora kako smešila, rekla: me gospa često pogledala tako, ko da bi me hotela opozoriti na njeno brihtnost.

In vendar je mladenič, kadar je mislila, da je nihče ne gleda, za hip zamrčala živahni obraz globoke žalosti. Ali čez trenutek se je že spet smejala.

Večkrat je rekla, da je žalostna, da je dekle, da bi bila rajša fant. In čisto ko se je Flora preblekla v fanta, da bi nam zaigrala kako šalo, sem čutil, kako počiva na meni Marijin pogled. Ona, ona je bisrečna, da je bila ženska in zdelo se mi je, ko da vprašuje, ali nisem tega vedel tudi jaz.

Čez nekaj časa sem vedel, ne da bi si bila kaj razkrila, da sem ljubljen in da je ljubim. Zvečer pa sem v svoji podstrešni sanjal o prihodnjosti z Marijo! Že sem premišljeval, kako ji bom razkril in priznal, da kadar se bom z njo ušel, nekega pogledov, v katerih sva se razumela — je bilo vse.

Bolj živahno se je sukala okoli mene Flora. Vsako priliko je izražala za kakršnokoli porednost in če ji je posrečilo, da me je spravila v zadrego, se je tega divje veselila. Gospe Deinhartovi je bilo to vedno bolj prišerno razmerje med njeno ljubljeno in menoj precej polvolji. Ta njena zadovoljnost me je delala precej ponosnega in že sem si predstavljal, kako vesela bo, ko bo zvedela, da se z Marijo ljubiva. Saj bom takrat že skoraj član njene družine in gospa Deinhartova bo spoznala, da sem bolj primeren za mirno Marijo, ko pa za neugnano Floro. Že tri mesece sem hodil k Deinhartovim, ves prosti čas sem prebil pri njih. Dnevi, ki jih nisem preživel v bližini Marije in njene matere, naše matere, kakor sem jo na tihem imenoval, so se mi zdeli izhujbljeni.

Nato je prišla tista usodna poneljkova noč! Večerjal sem pri Deinhartovih, nato ja sem skočil v sobico, se preoblekel in teknil na postajo, kamor sem prišel tik pred odhodom vlaka. Lilo je ko iz vedrice in vted je strahotno tulil v črno noč. Hipoma se mi je zazdelo, da se plazí okoli voza za premyg sonca, ali že je bilo dano znamenje za odhod in nisem se več brigal, da bi dogmal, kdo je bil ta senca, kakor bi bila prav zaprav moja dolžnost. Bila je neprijetna nočna vožnja in ko sem zjutraj končno privozil na zadnjo postajo, sem takoj skočil s stroja in odšel v zavetišče za železničarje, da bi se nekaj ur spal.

Ko sem trudno stopal čez tračnice, v tako zgodnji uri še praznega tovrnega kolodvora, je čisto nepričakovano stopil pred mene neznanec in se mi smejal v obraz. Potepuh — sem pomislil — ali hipnato sem odrevenel, zastala mi je kri: bila je Flora, oblečena v delavca s čepico na črni laseh.

"Da, Jožef, jaz sem jaz in nihče drugi", je veselo kriknila. "Kaj pa boste sedaj z mano?"

Spretnost od mene bi bil morda vedel, kako in kaj. Jaz pa sem stal kot okamenel. Dekle pa se je smejalo moji presenečenosti, mi seglo v roko in reklo:

"Tak zbudite se vendar! Peljite me v stanovanje! Tu zuna je vendar ne moreva o stvari pomeniti!"

O zavetišču sem večkrat pripovedoval in zato me Florina poučenost ni presenetila. Ko sva prišla v sobo, je Flora vzdihnila in se spuстила na stol.

"Jožef, saj vas moja prisotnost ne preseneča!" je rekla.

"Pa kaj bo rekla mama?" so bile edine besede, ki sem jih izrečal.

"S tem si pač ne belite glave! Pustila sem pismo — da sem ušla z vami... in da se bova poročila!"

ORNITOLOŠKI KONGRES

V Amsterdamu se je vršil te dni mednarodni ornitološki kongres, na katerem so delegati poročali o važnih problemih mednarodne zaštite ptic. Med drugim je kongres razpravljao o katastrofi, katero povzroča med pticami izpuščanje mineralnih olj iz parnikov v morje, dalje o izpremembi mednarodne konvencije iz leta 1920 in o predlogu, da bi se letošnje jeseni zbrali delegati posrednih držav v Parizu, da bi se posvetovali o izpremembah konvencije. Velik del debate je bil posvečen varstvu ujed in redkih ptic sploh. Izraženo je bilo mnenje, da se da v tem pogledu doseči uspeh samo s pritiskom na lovce, ki bi nehal streljati redke ptice, od katerih nimajo druge koristi, nego da zbirajo lovske trofeje. Delegat Francije dr. Chapellier je govoril o potrebi pozitivne lovske zakonov, večje zaštite ptic, skrajšanja lovske sezone in strožjega nadzorstva nad trgovci z divjačino. Kongres je priznal, da je varstvo ptic sicer zelo važna znanstvena in častna dolžnost vsakega civiliziranega naroda in države.

Amsterdamska občina je povabila vse udeležence kongresa na parnik in jim razkazala ogromno pristanice. Po zaključku kongresa je povabil udeležence prof. Darscheidt iz Bruslja, da so se posvetovali o bodoči usodi mednarodnega urada za varstvo ptic, ki je bil ustanovljen predlanskim na pobudo Amerike, Belgije, Francije in Holandske v Bruslju in katerega bi radi ustanovitelji postavili na oficijelno mednarodno podlago.

MONTEZUMOVI ZAKLADI

Znani raziskovalec dr. Thomas Hanne je odpotoval v gvatemalski pragozd, da poišče neko skrivnostno svetišče. Indijanci trdijo, da so v njem skriti zakladi nesrečnega Montezuma, zadnjega mehiškega cesarja, ki je padel 1. 1521. Kot žrtve španskih konkvistadorjev. Vsa dosedanja raziskovanja so bila brezuspešna, toda Hanne upa, da mu bo to pot sreča mila. Dobil je namreč vodnike, ki so bili več mesecev ujetniki nepoznanega mehiškega roda. Ta ni nikoli videl nobenega belega človeka, Drobci besednega zaklada teh Indijancev, kakor so o njih poročali vodniki, kažejo, da bi utegnili biti ta rod zadnji ostanek nekdanjih Achtekov. Skrivnostno ljudstvo prihaja vsako leto molit k zapuščenemu svetišču. Kot žrtve prinaša pure čim žito. Vodniki trdijo, da jemlje v zapuščenem svetišču bivajoči bog po noči ta darila k sebi, a namesto njih ostavlja čestilec kose pristnega zlata. Skrivnostno svetišče stoji sredi težko dostopnega močvirja. Vse kaže, da utegne biti na pripovedovanju vodnikov nekaj resnice.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

30. avgusta: Girard, Ohio.
21. septembra: Cleveland, O., SND.
12. oktobra: Cleveland, O.-Newburg.
Naslov:
Svetozar R. Ranover,
442 National Ave., Milwaukee, 1 is.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šele naučiti angleški in češčino postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasnila v **ljudeži št. 117, 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12. sobota št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 2. do 5. sobota 412.**

Vsakourstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Obraza brata in sestre sta kazala, da sta si ustvarjala posebne misli glede tega.

Ko je končal, je rekla Lena zbadljivo:

— Torej gospodična Alving je igrala usodo in naš stari stric bi bil mogel živ, če bi ga ta najdba preveč ne razburila. Vendar pa ne smeva reči ničesar glede te dame, ker stoji pod vašim posebnim pokroviteljstvom. Na vsak način ni pomislila, da bi vaš nastop tudi škodoval njenim upanjem glede dedščine, kajti drugače bi se ne mešala v to stvar.

Oči Gerta so dobile skoro preteč izraz.

— Iz tega bi morali ravno izprevideti da ste delali gospodični Alving kruto krivico. Ona ni niti mislila nato, da bi vplivala na starega očeta v svoj prid. Njeno misljenje je za to preveč plemenito. Sedaj pa vas prosim, najno, da opustite vse izpade proti mladi dami.

— No, dobro, ničesar nisem rekla. Ohranite svoje dobro mnenje o gospodični Alving, jaz pa svoje. Raditega se ni treba jeziti. Potem ste se naučili praznovati nemški Božič?

— S tem so prišli na bolj nedolžen predmet in kramljali so med seboj povsem mirno.

Nato so vsi zopet odšli v hišo, kjer je Henrik četrt ure pozneje objavil, da je juha na mizi.

Alenke ni bilo videti nikjer.

Obed je bil izbran, Kurt je dal prinesiti draga vina, kot da je gospodar hiše.

Brat in sestra sta bila židane volje, in Gert si je moral zopet in zopet reči, da je bila njuno obnašanje uzorno.

Ko je Henrik serviral, je moral seveda poslušati zbadljivke, a Gert je bil že bolj prijazen z njim. Ko sta brat in sestra sedela z Gertom pri desertu, je videla Lena, kako je šla Alenka na vrt. Zadovoljna je opozorila brata na to. Brat pa je vrnil isti zadovoljni pogled.

Vedela sta, da je Alenka s poti in da ne bo mogel nikdo ovirati izvršenja načrta.

Trinajsto poglavje.

Stari Henrik je serviral kavo na ukaz Lene v rmenem salonu, ki je mejil na obedno dvorano.

Lena mu je rekla nato, da lahko odide, ker ga nikdo več ne potrebuje. Brat in sestra sta bila vsled tega sama in nemotena z Gertom. Kramljala sta še nekaj časa v rmeni sobi in potem, ko sta se dogovorila s pogledi, je potegnil Kurt listino, ki je vsebovala prej omenjene cigarete.

— Sedaj pa hočemo kaditi mirovno cigareto, — gospod Herfurt, — Prosim, poslužite se. Na dober bodoči sporazum!

Gert pa se je odzval proti sestri:

— Ali smemo kaditi, gospodična?

Lena se je šaljivo nasmehnila.

— Prosim lepo! Sama rada pokadim sempatam kako cigareto. Danes pa zares ne morem. Delajte družino mojemu bratu!

Brez slutnje je vzel Gert cigareto ter ni zapazil, da je Kurt spetno vzel iz rokava drugo, dočim je škatlico položil na stran.

Udobno sta se gospoda naslonila nazaj ter pričela kaditi. Komaj pa sta napravila par dimov, je skočila Lena kvišku ter zakričala:

— Kurt, za božjo voljo, pozabila sva na doktorja Halma in njegovo leno! Ob treh bi se morali sestati. Koliko je ura?

Kurt se je udaril po čelu ter potegnil uro.

— Lahko se prideva, če greva takoj. Halmovi bi bili strašno jezni, ker so zelo občutljivi! Obalujeva, da ne moreva še nadalje ostati. Prosim vas, ne dajte se motiti. Mirno kadite ter izpijte svojo kavo. Jutri dopoldne se zopet vidimo. Prosim bomo doktorja Jungmana, naj pride, da uredimo zadevo glede dedščine. Torej na svidenje!

Z največjo naglico je podala Lena roko Gertu.

Gert pa je ostal smeje na stole.

— Na svidenje jutri!

Gert se je še čutil čudno utrujenim in zaspanim. Videl je, da sta brat in sestra hitro zapustila sobo ter zapirali nato trudne oči.

Mislil je, da bo kakal povratka Alenke ter se veselil, da bo lahko zopet sam z njo. Prot utrujenosti, ki se ga je lotevala, se ni prav nič boril. Že napolezavstven si je mislil:

— Težkega vina pri mizi bi ne smel piti. To me je premagalo.

Nato pa je mehanično kadil še naprej, dokler ga ni popolnoma obala omotica.

Kurt in Lena sta stala medtem v obednici ter poslušala.

Nista slutila, da sedi za preprogo stari Henrik.

Le težko se je ubranil opoldanskega spanja, ki ga je bil vedno vajen, ker ga gospodar ni nikdar potreboval takoj po kosilu. Ker ni imel nobenega drugega mesta, si je izbral primeren kotiček v predsobi, da je lahko malo zadremal.

Ko sta stopila brat in sestra povsem nepričakovano v sobo, se je skril v kotiček, ter ju motril skozi špranjo.

Nemoten je prisluškoval, kaj se bo zgodilo.

Vedel ni, kaj naj si misli, a vedel je, da ga ne sme nikdo presegneti.

Upal je, da se bosta brat in sestra hitro odstranila. Opazoval je, kako sta se sklanjala h ključavnici ter razburjeno govorila nekaj, česar ni on razumel.

Na ta način je poteklo par minut. Nato je odprl Kurt Berndt vrata ter izginil počasi v rmenem salonu.

Lena Berndt je stala medtem, vsa razburjena, pred vrati ter poslušala.

Henriku je postajala stvar vedno bolj zagonetna.

Konečno so se zopet odprla vrata rmenega salona in Kurt Berndt se je prikazal.

Henrik je videl, kako je vtaknil nekaj črnega v svoj žep. Ni mogel spoznati, kaj je bilo, a zdelo se mu je kot škatlja za cigarete.

Kurt je prijel Leno za roko.

— Hitro proč!

— Ali imaš?

— Da, da, — le hitro proč!

Odhitela sta iz sobe.

Henrik je slisal, kako sta govorila zunaj ter klicala šoferja, ki mora biti ob tem času vedno pripravljen. Par minut pozneje pa sta se brat in sestra odpravila.

Henrik se je zamisljeno poprsal po glavi.

— Rad bi vedel, kaj pomenja to? Ali je pozabil gospod Berndt škatljo s cigaretami? Zakaj pa je šepetal tako skrivnostno z njo? Gotovo sta hotela opazovati gospoda Herfurta skozi ključavnico. To se vidi, da nista posebno plemenita človeka. Tega ne dela niti spodoben služabnik.

To so bile misli Henrika. Nato pa ga je premagala zaspanost in prv udobno je zadremal.

Stirinajsto poglavje.

Brat in sestra sta se oddahnila, ko sta sedela v avtomobilu ter se odpravljala. Nato pa je vprašala Lena hripavo:

— Ali imaš res listino?

— Tukaj je, imam jo!

(Dalje prihodnjaj.)

120-LETNICA KRVAVE SODBE ZA SV. KRIŠTOFOM

Poleti 1809 so Francozi vnovič osvojili Kranjsko, ki jo je Avstrija v dunajskem miru Napoleonu stalno odstopila, obenem pa hujškala prebivalstvo k uporom. Zlasti med duhovščino so bili posamezni strastni avstrofil, ki so ščuvali kmetje proti francoski upravi in vojski. Na raznih krajih so kmetijske tolpe iz zased napadle francoske patrulje ali male vojaške oddelke ter jih pobile.

Zapeljani in zaslepljeni ljudje so bili le orožje podkupovalcev, fanatičnih pristašev nemškega režima ter habsburške dinastije. Iz mrznje proti francoskemu svobodništvu so nekateri Kranjci prezirali vse gospodarske in narodne koristi, ki so jih uživali pod vladjo Napoleonovo.

Maršal Marmont, vojvoda du-brovniki, podkralj filirje ali ilirskih provinc, trezen, pravičen in napredno misleč mož, je storil vse da dvigne deželo, ki jo je bil prejšnji režim zelo zanamiral. V svojih reformah je postopal previdno in obzirno. Le glede javnega reda in glede pretepanja kmetijskih fantov je ravnal silno strogo. Vojaški begunci, ki so se jim pridruževali potepuhi, so kradih in ropali ter je bila varnost življenja in imetja stalno ogrožena. Francozi so lopove obešali in streljali.

Takrat so se pojavili tudi rokovanjci, Maršal Marmont je sam pilal o njih v svojih spominih.

— Predznosti teh tatov in razbojnikov je bila tako velika, da se prebivalci niso upali iz mest. Vsa-ko leto so se morali mešanje z razbojniki pogoditi, koliko jim bodo plačali. Kdor se je izkušal tega davko oprostiti, njemu so poškodovali in opustošili tatovi imetje. Moja dolžnost je bila torej, da odpravim to zlo. Ali najprej sam moral premagati nasprotovanje prebivalstva, ki se je prestrašilo, ko je čulo da se bo moralo razbojnikom zamerniti ter se je balo za svoja bivališča in življenje, ako bi oblasti.

Na smrt so bili v odsotnosti obsojeni ubežniki: Dobovšek Anton, kmet, Fajenc Ignac, sodnik galenberške graščine, Grkman Jak, Jerin Fr., Izlaker J., Kos Jurij, Levce Jan., Lipar, Milnar, kmetje Rozman Ant., župnik v St. Ožbaltu, Zajec Janez, čevljar, Zuchiat, oče, bivši učitelj v St. Gotardu, Zuchiat, sin Zore Pavel, učitelj v St. Gotardu i dr.

Župnik Rozman, ki je ušel na Koroško, je bil tudi obsojen, da se mu vzame vse imetje.

Na smrt obsojeni pa so bili tudi pred sodiščem stoječi jetniki: Moka Martin, 56 letni česar iz Pečaka pri St. Ožbaltu, Gril Andrej, 30letni kmet pri St. Ožbaltu, Knez Luka, 43letni kmet s Trojan, Škofec Luka, 33letni kmet s Trojan in Dobovšek Jurij, 20letni hlapec iz St. Ožbalta.

Dopolndne je bila obsodba izrečena v francoskem, slovenskem in nemškem jeziku ter takoj razdeljena v svartilen vzgled v 700 iztisih. Slovenski prevod je oskrbel Valentin Vodnik.

Popoldne ob treh pa je bila sodba tudi izvršena. Na planoti tik za pokopališčem sv. Krištofa se je zbralo radovedno občinstvo. Močan vojaški oddelek je privedel obsojence. Postavili so jih h pokopališčem zidu, jim vnovič prečitati obsodbo in jim ustrelili. "Padli so kot mučeniki za svoj patriotizem", je zapisal zgodovinar Nemec; v resnici so pa bili pomilovana vredne žrtve avstrijskantskih hujšak-čev in zapeljivcev.

Da so bili glavni in najbolj vplivni hujšakci duhovniki, dokazuje posebna poslanica, ki jo je razposlal škof Anton Kavčič. V tej poslanici je škof ukazal, naj duhovniki nujno pouče ljudstvo, naj se ne dajo več zapeljati k nepremišljenim dejanjem ter naj ga odvračajo od upornosti, ki bo strahotno kaznovana. Tudi zastopstvo kranjskih stanov je obenem izdalo na prebivalstvo svarilo, naj nikar s samooblastnim dejanjem ne spravljajo sebe in vse dežele v pogubo.

Ta svarila, streljanje za zidom sv. Krištofa, obešanje lopovov pred njih bivališčem, kjer so trupla visela na vislicah, dokler niso začela razpadati, ter grožnja, da bo vsakdo kogar zalotijo z orožjem, brez pardona usmrčen, ako pa uide, da zadene lista kazen njegove svojce — vse to je zaleglo in zločini so se nehali: Kranjce je končno srečala pamet...

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in raznih drugih stvareh. Vse naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvotne brzo-parnike.

Tudi nečrjavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in iti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj en mesec pred nameravanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označi naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenec letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stari ameriški državljani, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nečrjavljani, ki so bili postavno pripušeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

BAKSER STATE BANK
62 CORTLANDT STREET
NEW YORK

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listo, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina polna. Ne čakajte torej, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem naslednjih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laughlin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ.
Frank Janesh, A. Saffid.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blah, J. Bevtič,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar.
Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich,
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek in
Jože Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Mocnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kittmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouše, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouše.
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatič.
Shelbygan, John Zorman.
West Allis, Frank Škok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.
NEW YORK

Gowanda, Karl Sterniša.
Little Falls, Frank Masla.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti.
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Anton Simcich, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Kohlar.

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Yerina.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-vanšek.
Craft, Fr. Machek.
Export, G. Frzvič, Louis Jupan-čič, A. Škerlj.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Fe-renchack.
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshets.
Krayn, Ant. Taušelj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demahar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway John Žust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakšec, Vinc. Arb in U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demahar.
Reading, J. Pesčič.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schiffer.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternel.

UTAH

Helper, Fr. Kreba.

WEST VIRGINIA

Williams River, Antec Svet.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tražnik in
Jos. Koren.

WYOMING

Rock Springs, Louis Janchar.
Diamondville, V. Lumbert.

Kretanje Parnikov Shipping News

28. junija:
Maurelania, Cherbourg
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne sur Mer
Levathian, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova

29. junija:
Perla, Havre

1. julija:
America, Cherbourg, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg

2. julija:
France, Havre
Saturnia, Trst
Homeric, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen

3. julija:
President Harding, Cherbourg, Bremen
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

4. julija:
Europa, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

5. julija:
Minnewaska, Cherbourg
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg

6. julija:
Augustus, Napoli, Genova

7. julija:
Aquitania, Cherbourg

8. julija:
President Harding, Cherbourg, Bremen
Olympic, Cherbourg, Hamburg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

9. julija:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen

10. julija:
De France, Havre — IZLET
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

11. julija:
Columbus, Cherbourg, Bremen

12. julija:
Bergaria, Cherbourg
Bremen, Cherbourg, Bremen
Levathian, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg, Hamburg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

13. julija:
Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen

14. julija:
Paris, Havre
Westernland, Cherbourg, Antwerpen
Stadendam, Rotterdam, Boulogne sur Mer

15. julija:
Minnetonka, Cherbourg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

16. julija:
Maurelania, Cherbourg
Europa, Cherbourg, Bremen
George Washington, Cherbourg, Bremen
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

17. julija:
France, Havre
Homeric, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova

18. julija:
Republic, Cherbourg, Bremen
Belgenland, Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne Sur Mer
St. Louis, Cherbourg, Hamburg

19. julija:
Aquitania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg

20. julija:
Dresden, Cherbourg, Bremen

21. avgusta:
Europa, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

22. avgusta:
Belgenland, Cherbourg, Bremen
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

1. avgusta:
De France, Havre
Yulek, Trst
Bremen, Cherbourg, Bremen
Olympic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

2. avgusta:
Levathian, Cherbourg
Minnewaska, Cherbourg

3. avgusta:
Bergaria, Cherbourg

4. avgusta:
President Harding, Cherbourg, Bremen
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

5. avgusta:
Columbus, Cherbourg, Bremen

6. avgusta:
Majestic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

7. avgusta:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Conte Grande, Napoli, Genova

8. avgusta:
Maurelania, Cherbourg
Europa, Cherbourg, Bremen
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

9. avgusta:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen

10. avgusta:
De France, Havre
Bremen, Cherbourg, Bremen
George Washington, Cherbourg, Bremen
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

11. avgusta:
Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen

12. avgusta:
Olympic, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

13. avgusta:
Augustus, Napoli, Genova

14. avgusta:
Minnekahda, Boulogne Sur Mer

15. avgusta:
Belgenland, Cherbourg, Bremen

16. avgusta:
De France, Havre
Bergaria, Cherbourg
Columbus, Cherbourg, Bremen
America, Cherbourg, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg

17. avgusta:
Dresden, Cherbourg, Bremen

18. avgusta:
Europa, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam

19. avgusta:
Belgenland, Cherbourg, Bremen
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Biancamano, Napoli, Genova

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
PARIS 30. junija; 18. julija (7 P. M.) (7 P. M.)
FRANCE 3. julija; 25. julija (7 P. M.) (7 P. M.)
De France 11. julija; 1. avg. (7 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po severni Evropi. Vseko je v posebni kabini s vsemi udobnostmi in v vseh francoski kuhinji. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
15 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

HOLLAND-AMERICA LINE
Rotterdam — Volendam
New Amsterdam — Veendam
STA. PRILUPLJENA PARNIKA TE DRUŽBE

HITRA IN DIREKTNNA VOŽNJA

JUGOSLAVIA

preko Rotterdam ali Boulogne-sur-Mer
Potovanje s parniki Holland-America Line pomenja udobnost, domače razporeditve, neprekinjeno kuhanje in postrežbo, Tedensko odplutja. — Za podrobnosti vprašajte svojega lokalnega agenta ali —

HOLLAND AMERICA LINE
24 STATE ST., NEW YORK CITY

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. —

Uprava lista

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA JE ZNIZANA
Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH-SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Narotite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street
New York City

BRZA ZVEZA v EVROPO

preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK

Redna tedenska odplutja. Zmerne cene. Direktna železniška zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanih kabinskih parnikih
ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND
Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
89 Broadway